ތަބޫކު ހަނގުރާމައާ ގުޅިފައިވާ އިބްރަތްތަކާއި ވާހަކައެއް (6)

ދީނާއި ދުނިޔެ, އިސްލާމީ ތާރީޚް އަޙްމަދު ފާރޫޤު މުޙައްމަދު އޭޕްރީލް 9 2019

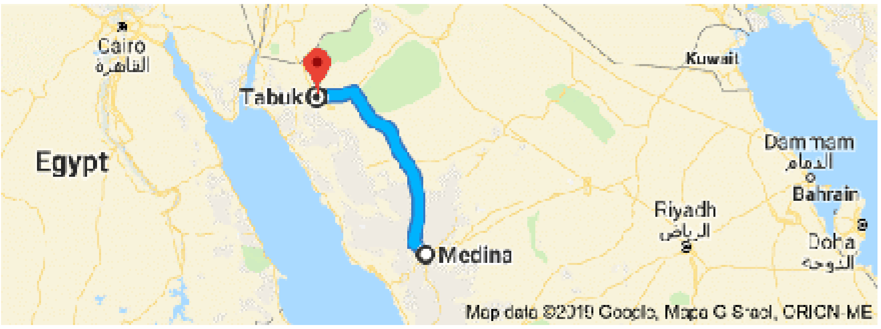
Cairo
القاهرة
Tabuk
Egypt
Kuwait
Dammam
الدمام
Bahrain
Riyadh
الرياض
Doha
الدوحة
Medina
Map data ©2019 Google, Mapa G Sisel, ORION-ME

އަޙްމަދު ފާރޫޤު މުޙައްމަދު

ބިން ތަނަވަސްވުމާއެކުގައިވެ، ހަތަރު އުދަރެސް ފެނުޖެހުން.

ކަޢުބުގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. ”މި ހަނގުރާމައަށް ނުގޮސް ފަސްޖެހުނު މީހުންނަށް، ތިމަންމެން ތިން މީހުންނާ އެއްވެސް މީހަކު ވާހަކަދައްކައި އުޅުން ރަސޫލު اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ނަހީ ކުރެއްވިއެވެ. ކަޢުބުގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. އެއަށްފަހު މީސްތަކުން ތިމަންމެންނާ ދުރުން ގުޅުން ކަނޑައިލިއެވެ. މީސްތަކުން ތިމަންމެންނާމެދު މުޅިން ބަދަލުވެއްޖެއެވެ. އަސްޙާބުން ބާކީވުމުގެ ހާލަތުގައި، އެއް ބާކީވަރު އަނެއް ބާކީވާ ދުރުގައި އޮންނަ ރަހުމަތްތެރިކަމާއި، އާއިލާތަކާއި، އަވައްޓެރިންނާއި، މުޅިން އުކަނިވެރި ވެއްޖެއެވެ. އެއީ، އަހަރެމެންނަށް މުޅި ދުނިޔެ ވެސް ބަދަލުވެފައިވާކަމުގެ އިޙްސާސްވާ ވަރަށެވެ. އެއީ، ކުރިން އަހަރެން ދަންނަ މީހުން ނޫންކަހަލައެވެ. އަހަރެން އުޅެބޭނި ބިން ނޫންކަހަލައެވެ. ފަހު، މި ބިމުގައި ތިމަންމެން ފަންސާސް ރޭ ދުވަސް ހޭދަކުރީމުއެވެ.

ޤަބޫލު ސިދީގެ ދިރާގެ ވަންޏަކަށް

ތިމަންގެ އަށެއް ދެ އެކުވެރީން ދަންނަވައެވެ! އެ ދެ ބޭކަލުންނަށް ރަސޫލުﷲ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ އެންގެވި އަމުރުފުޅަށް ކިޔަމަންގެން، އެ ބޭކަލުންގެ ގައިންވެސް ބޭރަށް ނުނިކުންނަވައި، ރޮއިރޮއި ގޭގައި ތިއްބެވީއެވެ. ނަމަވެސް، ތިމަންނާއަކީ އެމީހުންގެތެރެއިން އެންމެ ޒުވާން، އަދި ގައިބާރުގަދަ މީހާއެވެ. އެހެންކަމާއެކު ތިމަންނާ ގެއިން ނުކުމެ، މުސްލިމުންނާއެކު މިސްކިތުގައި ޖަމާޢަތުގައި ނަމާދު ކުރީމެވެ. އަދި ބާޒާރުތަކުގައި ނުކުމެ ހިނގައި އުޅުނީމެވެ. އެކަމަކު އެއްވެސް މީހަކު ތިމަންނާއާ ވާހަކަ ނުދައްކައެވެ. އަބަދުވެސް ދުނިޔެ ތިމަންނާއަށް ހަނިވިއެވެ.

ނަމާދަށްފަހު، ރަސޫލުﷲ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ މަޖިލީހުގައި އިށީނދެވަޑައިގެން، ތިމަންނާ އެކަލޭގެފާނުގެ ޙަޟްރަތަށް، އެކަލޭގެފާނަށް ސަލާމް ދަންނަވަމެވެ. އަދި ތިމަންގެ އަމިއްލަ ނަފްސާ ސުވާލުކުރަމެވެ. އެކަލޭގެފާނު ތިމަންނާ ސަލާމް ޖަވާބުދެއްވުމަށް، ގިނަ ތުންފުޅުމަތިން އެކަލޭގެފާނުގެ ތުންފުޅު އެއްވެސް ހަރަކާތް ކުރައްވާތޯ؟ ނުވަތަ ނުކުރައްވާތޯ؟ ދެން، އެކަލޭގެފާނުގެ އަރިމަތީގައި ނަމާދު (ސުންނަތް) ނަމާދުކުރަމެވެ. އަދި އެކަލޭގެފާނު ތިމަންނާއަށް ބައްލަވާތޯ ވަކިކޮށް ސިއްރުން ބަލަމެވެ. ދެން، ތިމަންނާ ނަމާދުކުރަން ފެށީމަ، ތިމަންނާ ދިމާއަށް އެކަލޭގެފާނު ބައްލަވައެވެ. އަދި ތިމަންނާ އެކަލޭގެފާނުދިމާއަށް (ވަކިކޮށް) ބަލައިލީމަ، އެހެން ދިމާއަކަށް މޫނުފުޅު އަނބުރުއްވައި ގެންދަވައެވެ.

ކުރިމަތިވި ކުރަގަދަ ކަންބޮޑުވުން ދުރުވުމަކީ އިމާންކަމުގެ އިމްތިޙާނެކެވެ.

ކަޢުބުގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. މުސްލިމުން ތިމަންނާއާ ގުޅުން ކަނޑައިލައިގެން ދިގުދުވަސްވުމުން، ހިތްދަތިވެގެން ތިމަންނާ އެއް ދުވަހަކު ހިނގައިހިނގައިގޮސް، ތިމަންގެ ބޮޑުބޭބޭގެ ދަރިކަލުން، އަދި ތިމަންނާ އެންމެ ލޯބިވާ އެކުވެރިއެއްކަމުގައިވާ އަބޫ ޤަތާދާގެ ބަގީޗާގެ ފާރުމަތީން އަރައިގެން، އެ ބަގީޗާއަށް ވަދެއްޖައީމެވެ. ދެން، ތިމަންނާ އޭނާއަށް ސަލާމް ގޮވައިލީމެވެ. ﷲ ގަސަމީ ބުނަމެވެ. އޭނާ ތިމަންގެ ސަލާމުގެ ޖަވާބެއްނުދިނެވެ. ތިމަންނާ ބުނީމެވެ. އޭ އަބޫ ޤަތާދާއެވެ. ﷲ ގެނަމުގައި ބުނެދޭށެވެ! ތިމަންނާ ﷲ އާއި އެކަލާނގެ ރަސޫލާއަށް ލޯބިވާކަން ތިބާ ނުދަންނަނީ ހެއްޔެވެ؟ ދެން، އޭނާ އެކަމަކަށް ވެސް ނުބުނެ ހަމަހިމޭނުން ހުރެއްޖެއެވެ! ތިމަންނާ އަނެއްކާވެސް ﷲ ގެނަމުގައި އެ ސުވާލުކުރީމެވެ. އޭނާ ހަމަ އެއްވެސް ޖަވާބެއް ނުދިނެވެ.
އަނެއްކާވެސް ﷲ ގެނަމުގައި އެ ސުވާލުކުރީމެވެ. ދެން، އޭނާ ބުނެފިއެވެ. ރަނގަޅަށް ދެނެވޮޑިގެންވަނީ ﷲއެވެ. އަދި އެކަލާނގެ ރަސޫލާ ދެނެވޮޑިގެންވާނެއެވެ. ދެން، ތިމަންގެ ލޮލުން ކަރުނަ އޮހެން ފެށުމުން ފާރުމަތިން ކަރުނަ އޮހިގަތެވެ. ދެން ތިމަންނާ ނުކުތުމަށްޓަކައި އަރައިގެން ފާރު މަތިން ނުކުތީމެވެ.

މުސްލިމުންގެ ދުރަގައި [illegible] ދީނުގެ ޢަދުއްވުން އަބަދު މަސައްކަތްކުރެއްވިއެވެ.

ކަޢުބުގެފާނު ވިދާޅުވިއެވެ. އެއް ދުވަހަކު ތިމަން މަދީނާގެ ބާޒާރުމަތީގައި ހިނގައިފައި ދަނިކޮށް، ކާބޯތަކެތި ހިފައިގެން އެ ތަކެތި ވިއްކުމަށް އައިސްއުޅުނު ޝާމުކަރައިގެ ނަބަޠީންގެ ތެރެއިން މީހަކާ ބައްދަލުވިއެވެ. އޭނާ މީހުންގާތުގައި [illegible] ދިޔައެވެ. ތިމަންނާއަށް ކަޢުބު ބުން މާލިކު ދައްކާދޭނީ ކާކުހެއްޔެވެ؟ ދެން، މީސްތަކުން އަހަރެންނާ ދިމާއަށް އިޝާރަތްކޮށް އޭނާއަށް އަހަރެން ދައްކާންފެށިއެވެ. އޭނާ އަހަރެންގެ ގާތަށް އައިސް، ޣައްސާނު [illegible] ރަސްގެފާނު (ޖަބަލަތު ބުނުލް އައިހަމް) ގެ ސިޓީއެއް ދިއްކޮށްފިއެވެ.“

މި ނަންގަނެވުނު ވާޤިޢާ އަލްއިމާމު މުސްލިމު ރިވާ ކުރައްވާފައިވާ އިބާރާތް:

ތަބޫކު ހަނގުރާމައަށް [illegible] [illegible]، [illegible] ކަންހިނގައިދިޔަގޮތް، އެ ކަލޭގެފާނަށް ﷲ [illegible] ކަޢުބު ބުން މާލިކުގެ އަރިހުން އަލްއިމާމު މުސްލިމު ރިވާކުރައްވާފައިވާ އިބާރާތުގެ ތެރެއިން މިއަދު ގެނެސްދެވިފައިވާ ބައިގެ ބަޔަކީ ނައްޞު މިތިގައި އެ ވަނީއެވެ. ތަރުޖަމާ ކުރުމުގައި އަލްބުޚާރީ ރިވާކުރައްވާފައިވާ އިބާރާތަށްވެސް ރިޢާޔަތްކޮށްފައި ވާނެއެވެ.

قَالَ: وَنَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُسْلِمِينَ عَنْ كَلَامِنَا، أَيُّهَا الثَّلَاثَةُ، مِنْ بَيْنِ مَنْ تَخَلَّفَ عَنْهُ، قَالَ: فَاجْتَنَبَنَا النَّاسُ، وَقَالَ: تَغَيَّرُوا لَنَا حَتَّى تَنَكَّرَتْ لِي فِي نَفْسِيَ الْأَرْضُ، فَمَا هِيَ بِالْأَرْضِ الَّتِي أَعْرِفُ، فَلَبِثْنَا عَلَى ذَلِكَ خَمْسِينَ لَيْلَةً، فَأَمَّا صاحِبايَ فَاسْتَكَانَا وَقَعَدَا فِي بُيُوتِهِمَا يَبْكِيَانِ، وَأَمَّا أَنَا فَكُنْتُ أَشَبَّ الْقَوْمِ وَأَجْلَدَهُمْ، فَكُنْتُ أَخْرُجُ فَأَشْهَدُ الصَّلَاةَ وَأَطُوفُ فِي الْأَسْوَاقِ وَلَا يُكَلِّمُنِي أَحَدٌ، وَآتِي رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأُسَلِّمُ عَلَيْهِ، وَهُوَ فِي مَجْلِسِهِ بَعْدَ الصَّلَاةِ، فَأَقُولُ فِي نَفْسِي: هَلْ حَرَّكَ شَفَتَيْهِ بِرَدِّ السَّلَامِ، أَمْ لَا؟ ثُمَّ أُصَلِّي قَرِيبًا مِنْهُ وَأُسَارِقُهُ النَّظَرَ، فَإِذَا أَقْبَلْتُ عَلَى صَلَاتِي نَظَرَ إِلَيَّ وَإِذَا الْتَفَتُّ نَحْوَهُ أَعْرَضَ عَنِّي، حَتَّى إِذَا طَالَ ذَلِكَ عَلَيَّ مِنْ جَفْوَةِ الْمُسْلِمِينَ، مَشَيْتُ حَتَّى تَسَوَّرْتُ جِدَارَ حَائِطِ أَبِي قَتَادَةَ، وَهُوَ ابْنُ عَمِّي، وَأَحَبُّ النَّاسِ إِلَيَّ، فَسَلَّمْتُ عَلَيْهِ، فَوَاللَّهِ مَا رَدَّ عَلَيَّ السَّلَامَ. فَقُلْتُ لَهُ: يَا أَبَا

قَتَادَةَ أَنْشُدُكَ بِاللَّهِ هَلْ تَعْلَمَنَّ أَنِّي أُحِبُّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ؟ قَالَ: فَسَكَتَ، فَعُدْتُ فَنَاشَدْتُهُ، فَسَكَتَ، فَعُدْتُ فَنَاشَدْتُهُ، فَقَالَ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ، فَفَاضَتْ عَيْنَايَ، وَتَوَلَّيْتُ، حَتَّى تَسَوَّرْتُ الْجِدَارَ، فَبَيْنَا أَنَا أَمْشِي فِي سُوقِ الْمَدِينَةِ، إِذَا نَبَطِيٌّ مِنْ نَبَطِ أَهْلِ الشَّامِ، مِمَّنْ قَدِمَ بِالطَّعَامِ يَبِيعُهُ بِالْمَدِينَةِ، يَقُولُ: مَنْ يَدُلُّ عَلَى كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: فَطَفِقَ النَّاسُ يُشِيرُونَ لَهُ إِلَيَّ، حَتَّى جَاءَنِي فَدَفَعَ إِلَيَّ كِتَابًا مِنْ مَلِكِ غَسَّانَ، (1)

(ނުނިމޭ)

ޙަވާލާތައް

(1) محمد بن إسماعيل البخاري، الجامع المسند الصحيح، تحقيق: محمد زهير بن ناصر الناصر، كِتَابُ المَغَازِي، بَابُ حَدِيثِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ...، رقم الحديث: (4418) ، (المجلد 3 / صفحة 3،7) ، الناشر: دار طوق النجاة (مصورة عن السلطانية) ، الطبعة الأولى، 1422هـ ، وَ مسلم بن الحجاج، المسند الصحيح المختصر، تحقيق: محمد فؤاد عبد الباقي، كتاب التَّوْبَةِ، بَابُ حَدِيثِ تَوْبَةِ كَعْبِ بْنِ مَالِكٍ وَصَاحِبَيْهِ، رقم الحديث: 53 (2769) ، (المجلد 4 / صفحة 2128،2120) ، دار إحياء التراث العربي بيروت